

NŐ

FEMINISTA FOLYOIRAT

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án :: ::

Ára 20 fillér

Előfizetési ára: egész évre 5, félévre 2*50 K

Az első békemisszió

szeptember elején érkezett Európából az Egyesült Államokba, Wilson elnökhöz. Büszkén valljuk, hogy vezetésében résztvesz és szervezésére vállalkozott Bédy-Schwimmer Rózsa, ügyünk legkiválóbb magyar bajnoka, akit oly fájdalmasan nélkülözünk ezekben a nehéz napokban s akit a Nők Választójogi Világszövetségének tisztikara júliusi ülésén nemzetközi sajtóirodájának vezetésével bízott meg. Most, hogy Anglia kapzsi kormánya már nem csupán a nő felszabadítása, hanem általában a kultúra ellen foglalt állást, annak védelmezői Amerikától remélik, hogy a háborúba kergetett magyar-osztrák-német szövetséggel szemben Oroszország körül tömörülő blokk megfenyítését további vérontás nélkül lehetővé teszi.

A Nők Választójogi Szövetsége augusztus elején a következő átiratot intézte az összes nagyhatalmak Londonban székelő nagyköveteihez:

»Ebben a rettenetes pillanatban, mikor Európa sorsa olyan elhatározástól függ, amelyre nekünk, asszonyoknak befolyást gyakorolni hatalmunk nincs, felelőségünk tudatában, mint az emberi faj anyái, nem maradhatunk az események tétlen nézői. Bár politikai hatalmunk nincsen, felhívjuk valamennyi ország kormányait, hogy előzzék meg ezt a szörnyű szerencsétlenséget. Mi asszonyok abban a rettenetes helyzetben vagyunk, hogy mindazt, amit értékesnek tartunk és amit legtöbbre becsülünk — az otthont, a családot, a baráti kört — nemcsak veszélyeztetve látjuk, hanem kitéve a biztos és teljes pusztulásnak, amelyet sem megelőzni, sem megakadályozni nem tudunk. Bármilyen lesz a háború eredménye, az emberiség szegényebb lesz utána, a civilizáció vissza fog fejlődni és szünetelnek a jóléti intézkedések, amelyek a nemzetek sorsát oly nagy mértékben befolyásolják.

Mi asszonyok, 26 ország képviselői, akik megalkottuk a Nők Választójogi Világszövetségét, amely a nők számára a férfiakéval egyenlő hatalmat követel a nemzetek sorsának intézésére, kérve-kérjük önöket: vessék latba egész befolyásukat, hogy a nemzetek

közötti vitás kérdések rendeztessenek; hogy ne fuljon vérbe a civilizált világ nagyobbik fele.»

Vilma hollandi királynőhöz a következő felhívást intézte a Választójogi Világszövetség:

»Mi, 26 ország asszonyainak képviselői, felségedhez fordulunk, mint annak az országnak uralkodójához, amely a békemozgalom központja. Kérjük, kegyeskedjék úgy intézkedni, hogy azokat a hatalmakat, amelyek most közvetlenül egy rettenetes háború kvetése előtt állanak, rá lehessen bírni vitás ügyeik bé-

Az asszony háborúja.

Pogány Willy festménye.

kés elintézésére. Mint a nők védelmezői, akiknek otthona pusztulásnak van kitéve, és gyermekeink érdekében, akiket elrabolnak tőlünk, Felsőgedhez fordulunk, mint királynőhöz és anyához: legyen segítségünkre ennek a rettenetes háborúnak elhárításában.«

Időközben nehéz szívvel folytatjuk az itthon ki-tört gazdasági háború súlyos sebesültjeinek gondozását.

Munkaközvetítő irodánk útján augusztus havában elhelyezést nyert:

5 ápolónő,
27 elárusítónő,
48 építőmunkásnő,
418 földmunkásnő,
610 gyári munkásnő,
1898 háztartási munkásnő,
58 kannamosónő,
828 kézimunkával foglalkozó nő (kötőnő, munkavezetőnő, varrónő stb.),
626 napszámos nő és utcaseprőnő,
43 nevelőnő és tanítónő
394 újságárusítónő,
53 vegyes foglalkozású nő; összesen:
5008 nő.

Még előjegyzésben volt szeptember 1-éu:

65 ápolónő,
6 divatárusnő,
64 elárusítónő,
15 fa- és jégghordónő,
7 fényképésznő,
272 gyári munkásnő,
14 gyermekgondozónő,
12 házmesterpár,
321 háztartási munkásnő,
16 mezei munkásnő,
65 nevelőnő, tanítónő, társalkodónő,
92 otthoni munkásnő,
31 szállodai és fürdőalkalmazott,
55 újságárusítónő,
25 utcaseprőnő,
67 üzleti kiszolgáló nő,
348 varrónő,
91 bármily munkára vállalkozó; összesen:
1566 nő.

Foglalkoztató műhelyünk azoknak adott munkát, akik egyéni vagy családi körülményeik folytán csakis otthon dolgozhattak s így a vállalkozók részéről a legnagyobb mértékű kizsákmányolásnak volnának kitéve. Megrendelőink, — akik nemcsak hálára kötelezettek bennünket és a munkanélküli munkás nőket, de saját nyilatkozataik szerint teljesen kielégítő munkát kaptak jutányos áron — lehetővé tették, hogy 80-100 varrónővel, 300 kötőmunkásnővel kórházi fehérműveknek és felszerelési tárgyakkal, valamint meleg katonai felszereléseknek egész nagy sorozatát készíttessük s azokat a megrendelő kívánságához képest juttassuk oda, ahol a legsürgősebb szükségletek mutatkoztak. A forgalmi tőke körülbelül 6000 koronára tehető.

Anya- és gyermekvédelmi bizottságunk nyomozásai alapján osztottuk ki a főt részletezett munkát és lehetővé tettük, hogy a szegény

asszonyok még akkor is gondoskodhassanak gyermekeikről, ha eddigi foglalkozásuk körében munkát nem találtak.

Napközi otthonaink mindeddig oltalmat nyújtottak a munkába járó anyák gyermekeinek, az iskolák megnyitásával szükségessé nem vált az otthonok bezárása. Ez alkalomból hálás köszönetünket kell kifejezést adnunk a székesfőváros tanácsa iránt, amely mindeddig helyiséget bocsátott rendelkezésünkre. Nagy hálával tartozunk Hoppe Rezső igazgatónak, aki a gyermekek iránt tanúsított atyai jóindulattal kellemessé és hasznossá tette rájuk nézve a napközi otthonunkban töltött heteket. Igaz hálánkat fejezzük ki a Pesti Izr. Nőegyletnek és az I. és VII. ker. Közjótékonsági Egyesületnek, amelyek a növendékek ételmezését ellátni szíveskedtek.

A Feministák Egyesületéhez újabban beérkezett adományok: közéletünk egy kitűnősége 2500.—, Babare Adél 20 Baracs Károlyné 40.—, Breitner nővérek 5.—, Bak Elza 20 Ballá Andorne 5.—, Berger Miksáné 5.—, B. D. 5.—, Cziti Vilma és Irén 10.—, Davidsohn Henriette 10.—, Elek Henrik 50.—, Flelzer Ignác és neje 20.—, Fischer Gyuláné 10 Faludi Mónié 2.—, Fürth Irma 30.—, dr. Glücklich Emil neje 50.—, Gomperz Róza 50.—, gróf Haller Györgyné 200 Hammerschlag Viktor 10.—, Heidelberg Emmi 9.20, Hü Henrikné 20.—, Kármán Aladárné 6.—, Kemény Albertné 25 Kemény Béla 40.—, Kemény György és Katona Gyuláné 20 báró Kornfeld Zsigmondné 200.—, Löwy Margit 5.—, Maller Rezső havonként 5.—, Marberger Sándorné 20.—, Meg Artur és neje 20.—, Kaposi Molnár Viktorné 5.—, Nebenfűh József né 3.—, Odor Emilia 10.—, Oppenheim Emilné 50 P—r Edéné 3.—, Pásztor Mihályné 6.—, Perényi Zsigmond 5.—, dr. Reich Sándor 10.—, Reichard Arminné 50.—, Erchard Zsigmondné 50.—, Rössel Kornélia 20.—, Sanne 3.—, Sch. M. 10.—, Sebeszta Kolosné 20.—, Steinné Ket Malvin 5.82, Stephani Elza (csokormegváltás) 3.—, Szet Ernőné 10.—, dr. Török Gyula és neje 100.— Ungar Dezső 60.—, Zipernovszky Károly 200.—, egy jóakarónk külön gyűjtése 126.50, korona, összesen: 4162. 52 korona; múltkori gyűjtésünkkel 5782.72 korona. (Folytatjuk).

Ezekért, valamint a napközi otthonaink és foglalkoztató műhelyünkbe küldött nagy mennyiségű természetbeni adományokért fogadják ügyünk pártolói és segítő akciónk elmozdítói leghálásabb köszönetünket. Lapunk terjedelme és irodánk túlterheltsége lehetetlenné teszi, ha azokat egyenkint kimutassuk, vagy megköszönjük.

Meghívó

a szombaton, 1914. szeptember 26-án este 6 órai
a Pesti Lloyd-társaság termében tartandó

országos előadó ülésre

melynek tárgya:

Hogyan küzdhetnek a nők a haza javáért

Belépődíj 1 K, ülőhely 2 K. Az előadás jövedelmét munkaközvetítőnk és foglalkoztató műhelyünk javára fordítjuk.

Feministák Egyesülete

A NŐTISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

EGYESÜLETÜNK PONTOSAN FIZETŐ TAGJAI DIJTALANUL KAPJÁK HIVATALOS LAPUNKAT

„A NŐ”-T

TAGSÁGI DIJ HAVONTA 1 KORONA.

VALAMINT SZOMBATHELYI ÉS TEMESVÁRI FÍÓKEGYESÜLETEINEK HIVATALOS ÉRTESÍTÉSEI

A szerkesztésért felelős: GERGELY JANKA.

EGYESÜLETI HELYISÉG V. KER VIGADÓ-TÉR 3. TELEFON 80—75 OLVASSUK EL PONTOSAN HIVATALOS KÖZLÉSEINKET, MERT KÜLÖN MEGHÍVÓKAT NEM KÜLDÜNK

Tagtársak!

Azok a különleges feladatok, melyek elé a háború állított bennünket, napról-napra súlyosabbak lesznek. Az állástalan kartársak száma egyre növekszik, anélkül, hogy a munkaalkalmak szaporodnának. Az egyesek megélhetésének nehézségei ilyformán mindjobban éreztetik súlyukat és az egyesületre is igen nehéz kötelességeket rónak. Egyike ezeknek az, hogy ahol csak lehet, megakadályozzuk az indokolatlan elbocsátásokat és retorzióval élünk ott, ahol a megakadályozás már nem sikerült. A kormány segítségét kértük ebben az irányban; reméljük, hogy nem eredmény nélkül. Tagtársainkat pedig figyelmeztetjük, hogy a háború a főnök és alkalmazott közötti jogviszonyt fel nem bontja, és hogy a szolgálati viszonyt csakis szabályszerű felmondás szünteti meg. Akinek tagtársaink közül felmondják az állását, okvetlen tegyen jelentést az egyesületben, mielőtt a felmondást elfogadná, nehogy esetleg veszteséget okozzon önmagának. Azok a tagtársak is forduljanak tanácsért idejkorán egyesületünkhez, akik állásukat esetleg változtatni óhajtják.

A másik törekvésünk az, hogy az állástalanoknak munkát szerezzünk. Munkát, hogy ne legyenek kénytelenek mások anyagi segítségét igénybe venni. Itt igen nagy nehézségekre bukkanunk, mert irodai munka a mai gazdasági viszonyok között vajmi kevés akad, munkakereső pedig rengeteg sok van. Így kénytelenek vagyunk úgynevezett ínségmunkákat rendszeresíteni. Egyelőre kötéssel és varrással foglalkoztatjuk a kartársaknak egy részét és tagtársaink adományaiból egészítjük ki — ha kell — a munkabéreket.

Ha nem kellene ezen a téren a hamis irányú jótékony-sággal, az ingyen-munkát végző hölgyek erős konkurrenciájával megküzdenünk, sok Ínséges kollégán lehetne ily módon segíteni. Így is igen élénk munka folyik foglalkoztatónkban.

Kérjük a tagtársakat, szerezzenek minél több megrendelést a foglalkoztatónak. Ez a segítség legszebb, legnemesebb módja, mert nem rabolja el a támogatásra szoruló önértétét. Foglalkoztató műhelyünk elfogadja pulzusvédők, hősapkák, térdmelegítők, haskötők, kórházi fehérneműk készítését. Nagyon kérjük a tagtársakat, hívják fel erre az intézményünkre mindazok figyelmét, akik a harcoló katonáknak meleg holmit akarnak készíttetni, mert fontos szociális feladatot teljesítenek akkor, ha megrendeléseiket állástalan nőtisztviselőknél juttatják.

Azokról, akiknek minden igyekezetünk ellenére sem tudunk munkát szerezni, kénytelenek vagyunk más úton-módon gondoskodni. Máris sikerült több tagtárs számára ebéd-meghívásokat szerezzünk. Ezenfelül az Általános Közjótékonyági Egyesület Alkoholmentes Éttermeiben is kapnak a tagtársak 60 fillérért 4 tál ételből álló ebédet, míg ínséges családok számára utalványok válthatók egyesületünkben díjtalan ételmisszerekre. A Polgári Ebéd kedvezményes utalványai is rendelkezésre állanak.

Igen szomorú kilátásokkal indulunk ez évben a télnek elébe. Bár ma már nem volna indokolt a személyzetcsökkenés, féltő, hogy a munkanélküliség még nagyobb méreteket ölt és nekünk fel kell készülnünk a keresetnélküliek támogatására. Tagtársaink eddig tanúságot tettek arról, hogy szolidárisaknak vallják magukat a munkanélküliekkel felszólítá-

sunkra a következő adományok folytak be lapzártáig segélyalapunkra:

Grünfeld Evelin, Strasser Janka, Róna Boris, Schwarte Erzszi, Fábry Gyuláné 1-1 K; Svetics Böske, Winkelmann Antónia, Grünfeld Böske 1.20-1.20 K; Schwartz Berta 1.30 K; Arany Ibolya 1.40 K; Litzmann Margit, Baum Ella 1.60-1.60 K; Volovcsák Erzszi, Bodor Cecília, Ferencz Bella, Szabó Irén, Bródy Katinka, Hirn Renée, Gelléri Klára, Petri Ida, Eulenburg, Breuer Hedvig, Singer Erzszi, Enten Irén, Neubauer Ilonka, R. J., Schneider Mariska, Berger Lenke, Wodianer Julia, Novak Margit, Kertész Erzszi, Jurányi Ilona, Müller Róbertné, Weiszensfcein Elza, Grünzweig Szerén, Gárdos Henriette, Horváth Karolin, Bosky Ilus, Reich Szerén 2-2 K; Lederer Margit, Dénes Klára 2.40-2.40 korona; Gutmann Renée, Hudecz Hermin 2.80-2.80 K; Papp Szerén, Seidberg Róza útján, Wohlmuth Gizella, Gábel Nándorné, Tusák Ibolya, Doleviczényi Jolán, Glöckner A., Staubach Teréz, Lindner Camilla, Réti Aladárné, Sándorné, Frank Katalin 3-3 K; Silberstein Ilona, Markovicsné, Schwarcz Margit 3.20-3.20 K; Wrassich Matild, Guttmann Irma, Horowitz Erzszi, Hermann Matild, Frey Malvin, Szuppek Erzszi, Alter Irén, Geschöpf Emma, Strauss Stefí, Zelinka Renée, Dornay Erzsébet, Ungár Szeréna, Tauber Ida, Gyenes Szorena, Ehrenwald Gizella, özv. Dezsóné, Seidberg Róza, Hassan Irén 4-4 K; Harter Lina, Németh Katalin, Batori Blanka, Böhm Etelka, Fenyvessy Hugó, Komor Hedvig, Pick Jenő, Eisenstádier Margit, Leimdörfer Izabella, Kovács Rózsi, Balló Mária, Steiner Aranka, Freund Karolin, Horowitzné, Zádor Irma, Héley Etel, Szabados Aranka, Marczali Flóra, Ledniczky Teréz, N. N. 5-5 K; Klein Frida 5.20 kor.; Blitz Rózsi 5.50 K; Arany Irma és Klára, Schreiner Emilia, Tusák Livia és Aranka, Lederer Dóra, Szabados Klotild 6-6 K; Tóth Mihályné 8 K; Éliás Ilona, Heksch Margit, Krausz Lenke, Rotter Paula, Edenburg Margit, Krausz Lenke, Kucsera Imréné 10-10 K; Ungár Klára és Anna 13 kor.; Révai Testvérek cég nőtisztviselői 15.20 K; Kollerich Pál cég nő tisztviselői 18.20 K; Glöckner Sári 18 kor.; Király-malom nőtisztviselői, Weisz Emilné, dr. Kossá Magyar Gézsa 20-20 K; Feldmár Kornélia 25 K; Spitz Janka, »Magyarország« kiadóhivatala 30-30 K; Békefy Erzszi 55 K; Marczali Flóra gyűjtése 45 kor.; Fehér Jolán gyűjtése 50 kor.; Hazai Bank nőtisztviselői 54 kor.; gyűjtés tisztikari és választmányi ülésen 120 kor.; választmányi tagok régebbi adománya 135 kor. összesen 1063 kor. 60 fill.

Hálás köszönetet mondunk az eddigi adományokért; kérjük a többi kollégát, hogy fizetésük 2%-át külön felszólítás nélkül is szolgáltatasság be hozzánk a segélyalapra. Ezt a kis önkéntes megadóztatást erre a célra minden tagtársunk vállalja magára, mert egyikünknek sem eshetik jól a falat, ha tudja, hogy kartársai hibájukon kívül éheznek. Semmiféle más alapra ne adakozzunk addig, amíg a hozzánk legközelebb állókkal, a tagtársakkal szemben le nem róttuk köteles adónkat.

Ínséges tagtársainktól pedig elvárjuk, hogy nem mennek jótékony intézményekhez kilincselni, hanem elsősorban az egyesülethez fordulnak, amely mindent megtesz, ami módjában áll a tagtársak támogatása érdekében.

Továbbképző tanfolyamaink október elején kezdődnek. Felvilágosítást ad a titkárság.

Akinek a fizetését redukálták, az jelentkezék sürgősen az egyesületben.